

VIKINGATIDA HUS & HEM

Gården & hemmet

Gården var ekonomin. Det var hemmet, släktens trygghet och framtid. Ju större gård desto större ekonomi och inflytande hade man i sitt område.

På gården fanns ett huvudhus som kallades Långhus. Där samlades familj och trälar, där lagades mat och tillverkades hantverk. Här fanns också förvaring av både mat och verktyg. Långhusen var oftast av trä. De kunde vara upp till ca 80 meter långa och ca 9 meter breda. Huset kunde prydas av vikingatida mönster och motiv. Där inne brann en eld för att tillaga måltider och att samlas kring. Långhusen hade inga fönster men hål som släppte ut röken från elden och som kallades vindöga. Vindöga inspirerade till det engelska ordet window. På platser med ont om träd byggdes husen av sten och golvet kunde grävas ut för att det inte skulle behövas lika mycket virke.

Djuren hölls inomhus när det var mörkt och kallt men hade betesmarker runt gården. På vissa platser specialiserade man sig på olika typer av jakt, men de allra flesta gårdarna ägnade sig åt jordbruk med djur och odlingar. Om man odlade korn kunde man laga gröt och bröd och av djurens mjölk kunde man förutom att dricka, göra ost och kärna smör. Djurens pälsar användes för att göra plädar och kläder. Produkter som dryckeshorn och kammar kunde tillverkas av djurhorn eller ben. Hästens tagel kunde bli rep och bågsträngar. Därför åt man sällan av djuren utan höll en vegetabilisk diet med tillskott av fisk och ibland kött om man hade tillgång till det.

Ju större gård desto fler arbetande behövde gården. Släkt och trälarna, alla med olika arbetsuppgifter och uppdrag. Det kunde också byggas fler hus på gården som till exempel smedja eller trälstuga.

1. Ge exempel på olika arbeten på gården

2. Varför åt man inte upp djuren?

3. Varför kunde det vara smart att gräva golvet?

4. Vad kan man tillverka med saker från djuren?

DISKUSSION:

- Varför var det viktigt att tillhöra en gård tror du?
- Varför tror du att inte alla var ute och jagade efter kött?